

DOGODKI

BREŽICE: RADIO ŽE DESET LET

V ponedeljek so se v Brežicah zbrali uredniki lokalnih informativnih medijev iz Slovenije in članj upravne odbora združenja lokalnih tednikov in radijskih postaj. Govorili so o nedavno objavljeni škofovski poslanici vernikom, o devetmesečnem poslovanju združenja in o novem pravilniku ekonomskopropagandne službe pri združenju.

Brežiška seja pa je imela delovno in slavnostno obeležje. Kolegi pri radiu Brežice so namreč proslavili desetletnico obstoja in delovanja radijske postaje. Glavni urednik radia Vlado Podgoršek je ob tej priložnosti sprejel več čestitk in priznanj za devetletno prizadevano delo na brežiškem radiu.

Brežiškim kolegom tudi naše iskrene čestitke!

CELJE: NOVINARJI S PRAVNIMI O DELU

Višji aktiv društva novinarjev v Celju je pretekli teden organiziral razgovor o novi ustavi, seveda predvsem o tistih ustavnih predlogih, ki govorijo o obveščanju, o sistemu informiranja, dolžnostih komunikacijskih in informativnih sredstev. Obravnavali so tudi zakon o tisku in javnem obveščanju vse skupaj pa soočili s stanovskim kodeksom in konkretno prakso. Na posvetu sta sodelovala tudi odvetnika Marjan Medved in Branko Verstovšek.

SLOV. KONJICE: VOLITVE TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Po sklepu iniciativnega odbora za ustanovitev temeljne interesne telesnokulturne skupnosti volitve v teh dneh delegate za ustanovno skupščino, ki se bo sestala prvič 8. novembra. V organizacijah združenega dela bodo izvolili 10 delegatov, v krajevnih skupnostih pa sedem delegatov, v športnih in drugih organizacijah pa 17 delegatov. V predhodnih razgovorih so že evidentirali veliko število možnih delegatov v delovnih organizacijah.

LETNE KONFERENCE ZK

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS v Slovenskih Konjicah, ki so se je udeležili tudi predsednik posameznih komisij in sekretarji aktivov, so osnovno pozornost namenili bližnjim rednim konferencam v osnovnih organizacijah ZKS. Potekale bodo večinoma v mesecu novembra. Razen sekretarjev in članov sekretariata bodo s tajnimi volitvami izvolili tudi nove člane v občinsko konferenco ZKS, ki ji v letošnjem letu poteče mandatna doba.

ROG. SLATINA: Z. DRAGAN NA ZDRAVLJENJU

V teh dneh bo končal tritedensko zdravljenje v zdravilišču Rogaske Slatine Zvone Dragan, podpredsednik slovenskega izvršnega sveta. Ponovno je postala akutna njegova bolezen na želodcu.

KOZJE: ZA DOGRADITEV GASILSKEGA DOMA

Nekaj dni pred dnevom mrtvih je bilo v Kozjem športno srečanje ekip poslovnih enot zavarovalnice Sava iz Celja in Ljubljane. Obe ekipi sta se v Kozjem pomerili v streljanju, namiznem tenisu, košarki in nogometu. Sodelovali sta ženska in moška ekipa.

Za srečanje sta se obe ekipi odločili v okviru akcije za pomoč Kozjanskemu, tekmovalni del pa je bil zgolj rekreacijskega pomena. Na dan srečanja so Kozjanom izročili 30.000 dinarjev za dograditev prosvetnega in gasilskega doma. Poslovna enota Celje je Kozjanom darovala 10.000 dinarjev, Ljubljanska pa 20.000 dinarjev.

Pokrovitelj športnega srečanja v Kozjem je bil predsednik občinske skupščine Smarje pri Jelšah, ing. Beno Božiček.

-mst-

SLOV. KONJICE: ZBRANI PODATKI

Koordinacijski odbor za vodenje in usmerjanje ustavne razprave v Slovenskih Konjicah je že zbral podatke o poteku javne razprave v septembru in oktobru. Celotno analizo so obravnavali na razširjeni seji izvršnega odbora občinske konference SZDL, kjer so sodelovali predstavniki občinskih vodstev ter drugih političnih organizacij. Splošna ugotovitev je bila, da je razprava ugodno potekala, predloge pa bodo posredovali naprej.

V. L.

CELJE: V SPOMIN PADLIM

Ob prazniku dnevu mrtvih so bile povsod izvedene žalne komemoracije, s katerimi smo počastili spomin na padle tovariše, svojce... Ena izmed takšnih komemoracij je bila tudi pri TVD Partizan-Gaberje Celje in sicer na dvorišču, kjer ima društvo svoj spomenik, katerega je postavilo v spomin na padle člane.

S kratkim programom v katerem so sodelovali godba na pihala iz EMA, pevski zbor SVOBODA in člani društva z recitacijami, so počastili spomin na nekdanj vestne in dobre tovariše oz. člane društva.

Komemoracija je bila zelo dobro pripravljena, kar gre vsa pohvala društvu, posebej pa še gospodarju tov. Mirku Trebičniku, za izredno lepo uredjenost okolj spomenika.

Komemoracije so se poleg svojcev padlih in drugih udeležili tudi člani društva.

DARJA GLANCNIK

LAŠKO: ZASFEDEN TEDEN

Nekateri občani, predvsem tisti, ki so na več pomembnih družbenih funkcijah, bodo ta teden nekajkrat sedli za konferenčno ali sejno mizo. V sredo bo namreč seja občinske konference ZKS, na kateri bodo ocenili družbeno-ekonomsko in samoupravna gibanja v občini, dogovorili se bodo o predstojajočih volivnih sej osnovnih organizacij ZK ter ocenili delo občinskega komiteja in drugih organov občinske konference.

Za četrtrek sklicuje občinsko vodstvo sindikata plenarno sejo. Obravnavali bodo gospodarske rezultate, razpravljali o novi organiziranosti sindikata in analizirali razprave o ustavi v organizacijah združenega dela.

V soboto pa bo ustanovna skupščina Temeljne telesnokulturne skupnosti za občino Laško.

Kar precej za en teden!

Stanovanjsko-komunalno in gradbeno podjetje Laško

razpisuje
prosto delovno mesto

operativno-tehničnega vodje

Pogoj: gradbeni inženir ali gradbeni tehnik za visoke gradnje s strokovnim izpitom in 3 leta prakse.

Nastop službe je mogoč takoj.

Interesenti naj pošljejo svoje vloge do vključno 17. 11. 1973.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni do 22. 11. 1973.

SIN NE BO KNAP

TUDI FRANC KRAŠEK NI IZJEMA...

V Rečiški dolini so se knapi rekrutirali s kmetij. Pravzaprav bi lahko na prste prešteli kmetije, ki si to ime zaslužijo. Zvečine so tod mali kmetje, še več kočarjev, ki so že generacije sem knapi. Knapovski kočarji, ali pa kočarski knapi. Saj je vseeno!

Kjer je bilo pri hiši več otrok, je eden prevezel zemljo, drugi so šli za knape in knapovke. Potlej so tisti, ki so odšli, dobili za doto kos travnika, grmovja ali frate. Postavili so si hiške, včasih tudi hlev za šeko, prašička in kure. Tako je bilo v tej dolini deseletja — in je še tako.

Tudi Franc Krašek, rudar-rušač v laškem rudniku ni izjema. Njegov oče Alojz je bil 35 let rudar. Rudaril je v Hudi jami, v Trbovljah in Kočevju. Nazadnje spet v Hudi jami. Imel je hišo in pol hektarja zemlje.

«Izuči se kaj.» je oče večkrat dejal sinu Francu, «da se ti ne bo treba martrati po jami, kot se moram jaz!»

Franc je tako tudi hotel, pa je vseeno prišel med knape. Pri rudniku so namreč leta 1947 ustanovili rudarsko šolo. Dva letnika sta bila kar v Rečici, zadnji pa je bil v Zagorju. Franc se je vpisal, misleč da bo ključavničar ali mehanik, no, pa so ga pretentali, da je šel med rudarje, češ, to je dober, spoštovan in dobro plačan poklic.

Tri leta je bil šolar in knap. Vsak drugi dan so se spuščali v jamo, kjer so imeli svoje očne odkopne številke, svoje izvorne proge, celo svoj jašek. No, pa se tam spodaj niso igrali, kopali so, varovali, odpirali nova odkopna mesta.

«Zdaj si lahko tri leta zatakmem za klobuk. Ne štejejo mi niti za pokojnino, niti za dopust. Kopač ali »hajer« bi bil vseeno lahko. Tri leta bom moral delati dlje in kdor ve, kaj je jama, bo že vedel, da ne morem reči: Tri leta gor ali dol!»

Doma so bili trije. Franc, ki je bil knap, se je oženil in šel od doma. Žena je dobila pol domače hiše in nekaj zaplat zemlje. Nekaj zaplat je Franc še dokupil, pa ima zdaj na plečih ravno tako pol hektarja kot oče. Kravo redijo, prašička, za konjička pa si je Franc Krašek omislil še čebele, kar 20 panjev jih ima. In trte je nasadil, da ima nekaj vina. Rdeče je. Res malce kislo, vendar dobro in zares po grozdju diši...

KAR NI IMEL ON, IMA SIN

Če si je Franc Krašek kaj želel v življenju, je bilo to, da bi imel kak instrument. Pa ni in ni šlo. Šele ko se je rodil drugi sin, je kupil harmoniko. Majhno, klavir-

FRANC KRAŠEK O USODI SVOJEGA STANU

Prva leta po vojni sta bila rudar in železar najpogostejša »manekena« časnikarskih fotografov. Ob prvem maju sta bila nepogrešljiva kot simbol za prvo stran.

Potem sta se začela, rudar in železar, sramežljivo umikati s prvih na notranje strani časnikov. Spomnili smo se jih le ob nesrečah v rudnikih ali ob Dnevu rudarjev.

Ko je izbruhnila potrošniška era, so nosilce bazične industrije in rudarstva izezli v ozadje. Ljudje ne kupujejo železa, pač pa izdelke iz te kovine. No, premog, ta je še obdržal vez med potrošniki in rudarji.

In so se našli preroki. Rudarstvo je stvar preteklosti, so rekli. Iz Sovjetske zveze bomo raje napeljali zemeljski plin, so rekli. Treba je preiti na sodobna, praktičnejša goriva, so priporočali.

In tako se je pred nekaj tedni, neobdigratba, rudar spet pojavil. Kar naenkrat je postal spet pomemben, toliko bolj pomemben bo, kolikor bolj bo mrzlo. Spet trapljamo knape po ramenu, spet računamo na njihovo zavest, na solidarnost, razumevanje

Saj razumejo, so solidarni, a kaj, ko jih je vedno manj, teh knapov, in vse starejši so...

ska. Pri tridesetih letih letih se je naučil igrati sam, da je igral na treh svatbah, najmlajši sin, Zdenko mu je ime, pa je znal igrati, preden se je dobro naučil govoriti. Če bo le kako mogoče, bo fantu omogočil, da bo naredil tudi glasbeno šolo. Če bo šlo, naj bo glasbenik. Ne knap. Kakor bo vedel in znal, mu bo branil, če bi hotel v jamo. Pa najbrž ne bo, je drugih misli.

Tudi starejši sin ne bo rudar. Med mesarje je šel, hči pa med gostince. Vsi so si boljše postlali. Privoščili jim, saj so vendar njegovi.

RUDARSKI POKLIC JE RAZVREDNOTEN

«Včasih je bilo drugače. V jami je bilo dovolj »puršev«, mladih, neoženjenih fantov, ki so bili vedno udarna moč jamske proizvodnje. Danes bi vse »ledig« rudarje mogel prešteti na prste obeh rok. Menda nas je še 150 v rudarski proizvodnji, za dve smeni. Nočna izmena je odpadla. Je že res, da zaloge naglo kopnijo, res pa je tudi, da bi zdajle presneto prav prišli rudarji za tretjo izmeno, kajti premoga ni, saj ga še rudarji nismo vsi mogli dobiti, tako gre po njem.»

V rudniku v Laškem vztrajajo starejši rudarji, ki se približujejo pokojnini, tisti, ki se jim več ne da iskati prekvalifikacije. Mlajših ljudi za jamo ni. Vse sili v boljše poklice, v novo tovarno. Zakaj?

Zato, ker je rudarjenje težko in tvegano delo. Tudi zato, ker so rudarji v primerjavi z drugimi poklici slabo plačani. Kaj je pravzaprav 220 do 230 ti-sočakov, z dokladami za otroke vred?

No, in tudi zato, ker je knapovstvo bilo porinjeno na stranski tir, ker je tako dolgo bilo govora o brezperspektivnosti rudarstva, da se je ljudi prijel in zdaj ni več zanimanja za ta poklic.

«Če bi po naključju našli kakšno veliko zalogo premoga, ki bi jo bilo vredno odkopati, bi v rečiški dolini težko našli mladih fantov, ki bi šli med rudarje. Edina vaba bi bilo dobro plačilo. Moral pa bi pogledati tudi na nas, ki še nimamo več izbire, ki smo večino svojih moči pustili v jami. Doma delajo žena in otroci. Še sreča, da imamo kravo in zakoljemo vsako leto prašiča, da zraste nekaj krompirja, fižola, repe in zelja. Tako je želedec vsaj poln, čeravno ne kakšnih dobrot, poln pa vendarle. Na slabšem so tisti tovariši, ki morajo vsako malenkost kupiti. Draginja pa kar narašča. To ni prav!»

Potlej je Zdenko zaigral, da bi se rašla dobre volje.

Besedilo: Jure Krašovec
Slika: Drago Medved